

TØNSBERG
KOMMUNE

Lekende lett skolestart

*Tina Nordbotten Olsen, psykolog, spesialist i samfunn- og
allmennpsykologi, Tønsberg PPT*

Jeg skal si noe om

- Hva innebærer prosjektet?
- Erfaringer så langt
- Hvordan lykkes med å påvirke

Prosjektet

- 4 pilotskoler i gang august 24
- Samtlige kommunale barneskoler (15) i gang august 25
- Utarbeidet et helhetlig rammeverk bakgrunn for prosjektet
  - om lek
  - organisering
  - faglig innhold
  - fysisk miljø og lekemateriell
  - SFO
  - grunnleggende ferdigheter og kompetansemål

TØNSBERG
KOMMUNE

Rammeverket er førende på:

- 9 av 18 undervisningstimer i uka skal settes av til barnestyrte lek/frilek og uteskole. Det må organiseres på en måte som sikrer sammenhengende tid til lek
- Udirs kartleggingsprøve på 1.trinn skal ikke gjennomføres.

Økter / tider	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
Økt 1: 08.30 – 09.00	Frilek	Frilek	Samling	Frilek	Frilek
Økt 2: 09.00 – 09.30	Frilek	Frilek	Utedag	Frilek	Frilek
Økt 3: 09.30 – 10.00	Samling / undervisning	Samling / undervisning	Utedag	Samling / undervisning	Samling / undervisning
Økt 4: 10.00 – 10.30	Undervisning	Undervisning	Utedag	Undervisning	Undervisning
Mat: 10.30 – 11.00	Mat	Mat	Mat	Mat	Mat
Friminutt: 11.00 – 11.30	Friminutt	Friminutt	Friminutt	Friminutt	Friminutt
Økt 5: 11.30 – 12.00	Frilek ute	Frilek ute	Utedag	Frilek ute	Frilek ute
Økt 6: 12.00 – 12.30	Undervisning	Undervisning	Utedag	Undervisning	Undervisning
Økt 7: 12.30 – 13.00	Undervisning	Undervisning	Utedag	Undervisning	Undervisning
Friminutt: 13.00 – 13.15	-	-	Friminutt	-	-
Økt 8: 13.15 – 13.45	-	-	Samling	-	-

Erfaringer

Lærerne:

- Barna trives på skolen
- Færre konflikter
- Robuste barn
- Mer «effektiv» undervisningstid
- Lærer like mye som tidligere kull
- Undervisning er stas
- Trygge barn
- Gode relasjoner
- Inkludering av sårbare barn

SFO:

- 1. klasseelevne mer sosialt kompetente
- Mer kreativ lek
- Flere invitasjoner til lek (inkludering)

Erfaringer fortsettelse

Foreldre:

- Barna trives
- Rom for alle barn
- Relasjoner tidlig på plass
- Viktig for barna å være på skolen
- Lekser er stas

PPT:

- Senkede skuldre hos lærerne
- Lærere som ser dette som svært meningsfullt
- Positivt klima i klasserommet

USN:

- Når barna snakker om leken: «vi»
- Når barna snakker om undervisning: «jeg»

TØNSBERG
KOMMUNE

Hvordan lykkes?

Innspill til min leder høsten 2022 og
prosjektbeskrivelse til kommunalsjef
→ nå

- PPTs gullposisjon

TØNSBERG
KOMMUNE

Få dem til å se behovet for endring

Hvem må innse behovet for endring?

Kommunalsjef

Skolelederne

Politikerne

Lærere

Foresatte

Hvordan få dem til å se det?

Status skole og samfunn

Evalueringen av seksårsreformen

2 ekstra skoleår (Elise F. Djupedal), men ikke bedre resultater

Hjernens utvikling

Presentere løsningen: lek!

Betydningen av lek:

Relasjoner, trygghet
Sosiale ferdigheter/lekekompetanse
Eksekutive funksjoner
Livsmestring, psykisk helse

- Det må være barnestyrt lek
- Ulike typer lek

Implementering

- Må holde i det!

Hva vi har gjort:

- Synliggjøring (forskning, media, reise)
- Lede styringsgruppa, prosesser, høringer, skriftliggjøring
- Søkte midler: tur til Mosby oppvekstsenter - inspirasjon
- Kompetanseheving (skoleledere, lærere, SFO-ansatte)
- Foreldremøter
- Oppfølging av lærere i nettverksgrupper på tvers av skoler
- Enkel evaluering sendt ut til skolelederne, SFO-ansatte og lærerne i piloten.
- Holdt politikerne og skolelederne oppdatert
- I utvidelsen: hyppig kontakt, ekstra frivillige økter for å støtte skolelederne i implementeringen
- Fast punkt på rektormøtene
- PPT observerer på alle skolene og har veiledningsmøte med 1. trinnsteamet

Jeg er veldig stolt av:

- Politisk enighet
- Fremoverlent kommune
- Dyktige kolleger i PPT
- Styringsgruppa
- Engasjerte og dyktige skoleledere og lærere
- Barnehagekompetanse

Suksessfaktor: piloten basert på frivillighet
..og perfekt timing??

TØNSBERG
KOMMUNE

Spørsmål?

Vite mer?

Prosjektportalen: rammeverk for 1. og 2. trinn, mediedekning, vedlegg, forskning.

<https://www.tonsberg.kommune.no/tjenester/barnehage-og-skole/skole/lekende-lett-skolestart-prosjektportal/>

Fagartikkel om prosjektet og risikofylt lek:

<https://www.tonsberg.kommune.no/tjenester/barnehage-og-skole/skole/lekende-lett-skolestart-prosjektportal/aktuelt-fra-lekende-lett-skolestart/fagartikkel-om-lekende-lett-skolestart-og-risikofylt-lek.45617.aspx>

Podkast Lærerrommet om Lekende lett skolestart, episode 114.

<https://www.utdanningsforbundet.no/larerverdagen/podkasten-larerrommet/alle-episodene-fra-larerrommet/>